

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-професійна програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Освітній ступінь Бакалавр

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: професор кафедри, к. б. н., с. н. с. Усенко С.О.

Обговорено та рекомендовано до затвердження науково-методичною радою спеціальності Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

03 вересня 2019 року, протокол №1

Голова науково-методичної ради спеціальності Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва _____ Юхно В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технологічний процес виробництва і переробки продукції кролівництва і звірівництва на рівні світових стандартів галузі.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва» ґрунтується на засвоєнні студентами таких навчальних дисциплін, як розведення та селекція сільськогосподарських тварин, годівля та утримання сільськогосподарських тварин, технологія виробництва та переробки продукції тваринництва.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва» є формування у здобувача вищої освіти практичних навичок з розведення, годівлі та утримання кролів і звірів, наукових основ одержання від тварин максимальної кількості високоякісної продукції.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва» є з'ясувати біологічні особливості кролів та звірів, основи їх хутрової, пухової та м'ясної продуктивності; навчитися оцінювати тварин за конституцією, екстер'єром та інтер'єром; оволодіти навиками із використання методів розведення різних видів та порід, а також їх бонітування; вивчити породи кролів та кольорові форми звірів; оволодіти основними технологічними прийомами технології виробництва продукції кролівництва і звірівництва – годівля, відтворення, вирощування та відгодівля молодняка; набути навичок складання структури стада, розрахунку руху поголів'я, визначення приростів та витрат кормів для одержання одиниці продукції; вивчити хвороби кролів та звірів, порядок проведення ветеринарно-профілактичних заходів на кроле- і звірофермах.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професії; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

фахові: здатність використовувати сучасні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва; здатність застосовувати та різні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та контролювати і оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень; здатність застосовувати знання з біології та господарсько-корисних ознак різних видів і порід тварин за сучасних технологій виробництва продукції кролівництва і звірівництва.

Програмні результати навчання: впроваджувати професійні знання та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва; показувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії з метою навчання співробітників підприємства; забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва продукції тваринництва.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: денна форма навчання – 120 годин, 4 кредити ЄКТС; заочна форма навчання – 120 годин, 4 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Значення кролівництва та звірівництва в тваринництві. Походження кролів і звірів та їх біологічні особливості.

Історія розвитку кролівництва і звірівництва в світі та його сучасний стан. Значення кролівництва і звірівництва в народному господарстві країни.

Походження кролів та зміни внаслідок одомашнення. Біологічно-господарські особливості кролів, морфологічні особливості травлення, відтворної здатності та нервової системи.

Звірівництво як штучно створена екосистема. Зоологічна класифікація хутрових звірів. Зміни, що відбулися внаслідок одомашнення. Біологічні особливості хутрових звірів: гризунів та хижаків.

Тема 2. Хутрова продуктивність кролів та звірів.

Хутрова продуктивність кролів та звірів. Характеристика шкурок як хутрової сировини. Линяння та його закономірності. Первинна обробка шкір та вичинювання. Дефекти хутра та причини їх виникнення.

Тема 3. М'ясна та пухова продукція кролівництва.

Пухова продукція кролівництва. Характеристика пуху, техніка збирання пуху, сортування та зберігання. Додаткова продукція кролівництва.

М'ясна продуктивність кролів та нутрій. Кролятина та нутрятина, їх енергетична цінність та біохімічний склад. М'ясні та відгодівельні якості. Категорії вгодованості та строки забою на м'ясо. Транспортування живих кролів та нутрій. Технологія забою кролів та звірів. Шляхи збільшення м'ясної продуктивності.

Тема 4. Породи кролів та кольорові форми звірів. Облік та бонітування кролів і звірів

Характеристика порід кролів різних напрямів продуктивності. Характеристика кольорових форм звірів промислового розведення.

Тема 5. Племінна робота в кролівництві

Завдання, форми і методи племінної роботи. Методи розведення кролів та звірів. Комплектування стада. Добір у кролівництві та звірівництві. Особливості організації племінної роботи в товарних та племінних господарствах. Бонітування та облік у кролівництві та звірівництві. Виставки кролів та звірів і їх значення.

Тема 6. Розведення кролів і звірів

Статева зрілість та вік першого парування. Принципи складання виробничого календаря. Строки планування окролів за різних напрямів продуктивності. Проведення парувальних та окролів. Догляд за сукрільними самками та кролятами-сисунами. Відлучення та реалізація молодняка. Штучне осіменіння кролів.

Особливості відтворення основних видів хутрових звірів (нутрія, норка, лисиця, песець, тхір, шиншила).

Тема 7. Годівля та утримання кролів і звірів

Характеристика основних видів кормів, які використовують у кролівництві та звірівництві. Норми і типи годівлі. Розрахунок добової потреби в кормах. Характеристика комбікормів та повнораціонних гранул.

Гігієнічні вимоги до годівлі хутрових звірів. Вимоги до ділянки для організації і розміщення кролеферм та звіроферм. Способи і системи утримання кролів та звірів. Оптимальні параметри мікроклімату. Техніка безпеки під час роботи з кролями та звірами.

Тема 8. Хвороби кролів та звірів ветеринарно-профілактичні заходи на кроле - та звірофермах

Вірусні захворювання. Бактеріальні захворювання. Грибкові захворювання. Протозойні захворювання. Незаразні захворювання. Ветеринарно-профілактичні заходи на кролефермах.

3. Рекомендовані джерела інформації

1. Берестов В. А. Звероводство / В. А. Берестов. - Спб.: Лань, 2002.- 480 с.
2. Берестов В. А. Справочник по звероводству в вопросах и ответах / В. А. Берестов. - Петрозаводск : Карелия, 1987. - 336 с.
3. Мирось В. В. Довідник кролівника і звіророда / Мирось В. В.,

Калмиков В. В., Зайцев О. Т. - К. : Урожай, 1990. - 256 с.

4. Мирось В. В. Кролівництво / В. В. Мирось, О. П. Прядко. - К. : Урожай, 1988. - 160 с.

5. Помитко В. М. Зоотехнические основы промышленного кролиководства / В. М. Помитко. - М.: Россельхозиздат, 1988. - 160 с.

6. Сфсоев В. С. Кролиководство / В. С. Сысоев, В. К. Александров. - М. : Агропромиздат, 1985. - 272 с.

7. Фірсова Н. М. Кролі і нутрії в присадибному господарстві / Н. М. Фірсова, В. А. Пінчук. - К. : Урожай, 1993.-160 с.

8. Плотников В. Г. Разведение, кормление и содержание кроликов / В. Г. Плотников. - М.: Агропромиздат, 1989. - 223 с.

9. Хорунжий М. В. Поради кролівнику / М. В. Хорунжий. - К. : Урожай, 1988. - 138 с.

10. Ватин Е. А. Пушное звероводство и кролиководство / Е. А. Ватин. — М.: Колос, 1977. - 25 с.

11. Калугин Ю. А. Кормление кроликов / Ю. А. Калугин. - М. : Агропромиздат, 1985. - 122 с.

12. Калугин Ю. А. Физиология питания кроликов / Ю. А. Калугин. - М.: Агропромиздат, 1980. - 173 с.

13. Методичні вказівки з дисципліни „Кролівництво та звірівництво” для самостійної роботи студентів заочної форми навчання з варіантами контрольних завдань (спеціальність 7.130201 — „Зооінженерія”). — Миколаїв, 2003. - 31 с.

14. Минина И. С. Как разводит кроликов / И. С. Минина. - М.: Агропромиздат, 1981. -175 с.

15. Царева В. Н. Товароведение пушно-мехового сырья и готовой продукции / В. Н. Царева. - М. : Колос, 1974. - 352 с.

16. Гончар О. Перспективи розвитку кролівництва в Україні / О. Гончар, Є. Шевченко. – Тваринництво України. – 2011. – № 6. – С. 2-6.

17. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / [Присяжнюк М. В., Зубець М. В., Саблук П. Т. та ін.]; за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 1008 с.

18. Оксамытный В. Ф. Опыт выращивания кроликов на мясо в Черкасской области / В. Ф. Оксамытный. – Черкасы, 1965. – 14 с.

19. Вакуленко И. С. Кролиководство: [монография] Иван Семенович Вакуленко. – Х. : ИЖ УААН, 2008. – 280 с.

20. Вакуленко І. С. Вирощування кролів у домашніх та фермерських господарствах (доповнено) / І. С. Вакуленко. – Інститут тваринництва УААН. – Х., 2005. – 36 с.

21. Інструкція з бонітування норок, лисиць, песців, тхорів, єнотовидних собак, нутрій кліткового розведення; Інструкція з бонітування кролів; Інструкція з ведення племінного обліку в звірівництві та

кролівництві. – К., П.П. „Бланк-Сервіс”. – 2003. – 87 с.

22. Сільське господарство України: [статистичний збірник] / [за ред. Н. С. Власенко]. – К. : Держкомстат України, 2012. – 376 с.

23. Тваринництво України [статистичний збірник] / [за ред. Н. С. Власенко]. – К. : Держкомстат України, 2012. – 211 с.